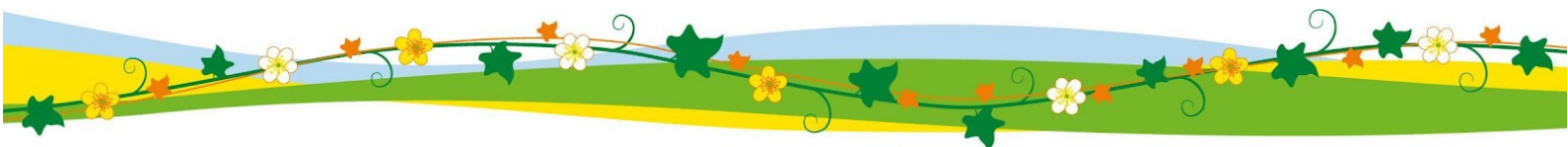

Hållbarhetspolicy för upphandling

Antagen av kommunfullmäktige den 14 december 2023 § 76

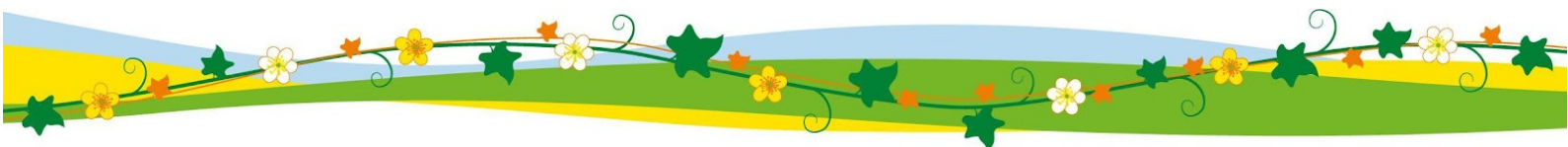
Ska revideras varje mandatperiod. Ansvarig för revideringen är kommunstyrelseförvaltningen.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Policyns syfte	3
Organisation och ansvar	3
Omfattning	3
Vad är hållbar upphandling?	3
Ekologiskt hållbar upphandling	4
Socialt hållbar upphandling	4
Ekonomiskt hållbar upphandling	4
Strategiska ställningsstaganden för hållbar upphandling i Salems kommun	4

Inledning

Kommuner köper in stora mängder varor och tjänster från näringslivet. Detta innebär att kommuner kan vara med och bidra till en aktiv produktutveckling hos producenter och leverantörer utifrån kravställan. En kommun har stor frihet i att ställa drivande hållbarhetskrav. Denna policy klargör Salems kommuns strategiska ställningstaganden kring hållbarhetskrav i upphandling.

Policyns syfte

Hållbarhetspolicy för upphandling är ett kommunövergripande styrdokument som syftar till att främja hållbar utveckling via upphandlingsprocessen. Genom att ställa väl avvägda hållbarhetskrav i upphandlingar bidrar kommunens upphandlingar till att uppfylla kommunens mål och andra relevanta regionala och nationella hållbarhetsmål.

Organisation och ansvar

Kommunfullmäktige beslutar om hållbarhetspolicy gällande upphandling och kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för hållbarhetsfrågor i kommunen. Varje nämnd ansvarar i sin tur för att beakta hållbarhetsperspektivet i upphandlingar.

Omfattning

Policyn gäller för all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader inom Salems kommuns samtliga verksamheter, nämnder och enheter. Policyn vänder sig i första hand till dem som fattar beslut i inköps- och upphandlingsfrågor och till de som genomför upphandlingar i kommunen.

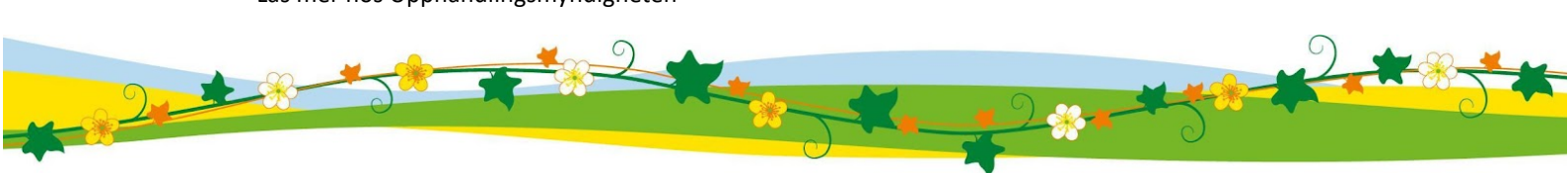
Ändringar och tillägg till denna policy beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för att policyn konkretiseras genom att en sida på intranätet med tips, råd och stöd finns och hålls uppdaterad utifrån rådande kunskapsläge om hållbar upphandling.

Vad är hållbar upphandling?

När man upphandlar hållbart tas inte bara hänsyn till de fördelar som uppstår i organisationen utan ser till samhället som helhet. Hållbar upphandling omfattar inte bara miljöpåverkan utan avser den bredare definitionen av hållbarhet som också inkluderar den sociala och ekonomiska dimensionen likväl som den ekologiska. I en hållbar upphandling minimeras skador på miljön samtidigt som man värnar om sociala aspekter såsom till exempel schyssta arbetsvillkor och löner. Att ställa hållbarhetskrav i offentlig upphandling lönar sig därmed såväl för ekonomin och för samhället.¹

¹ Läs mer hos Upphandlingsmyndigheten

Att upphandla hållbart kan också ge signaler om att det finns en marknad för nya lösningar, vilket skapar möjligheter för utveckling av produkter och tjänster. Att främja hållbara inköp är därför ett viktigt incitament för marknaden att utveckla nya produkter, tjänster och affärsmodeller. Detta kan i sin tur leda till en ökad konkurrens och sänkta priser på sikt.

Ekologiskt hållbar upphandling

Ekologiskt hållbar upphandling bidrar till minskad klimat- och miljöpåverkan och Salems kommuns upphandlingar spelar en viktig roll för omställningen till ett fossilfritt samhälle och att kommunen ska nå sitt klimatmål om ett klimatneutralt Salem senast år 2045. I upphandlingar finns också möjlighet att skapa en giftfri miljö genom att välja produkter utan miljö- och hälsoskadliga kemikalier.

Socialt hållbar upphandling

Genom att ta social hänsyn i samband med upphandling kan kommunen bidra till att använda skattemedel på ett ansvarsfullt sätt. Det kan exempelvis handla om att säkerställa schyssta arbetsvillkor för de personer som ska utföra upphandlade tjänster, att erbjuda personer som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till sysselsättning, eller att bidra till att alla, oavsett funktionsförmåga ska kunna vara delaktiga i samhället.

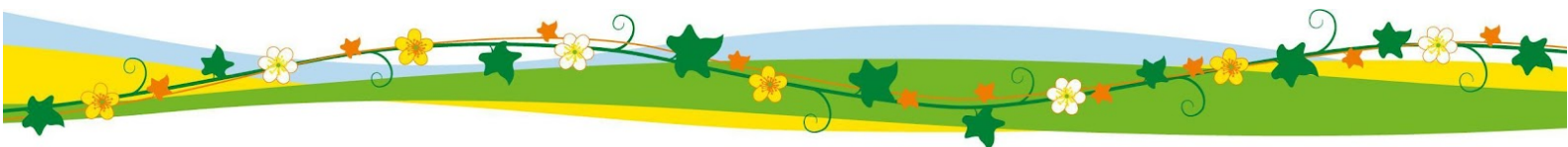
Barnkonventionen kan också vara en styrande faktor för social hållbar upphandling och barnperspektivet ska alltid beaktas i upphandlingar som på något sätt berör barn.

Sociala krav är högst relevanta i hållbar upphandling nationellt kan det bidra till en förbättrad arbetsmarknad genom krav kring sysselsättning och social integration. Sociala krav bidrar även till förbättrade arbetsvillkor utomlands, framförallt vad gäller produktion i tredje land om krav ställs på arbetsvillkor. Sociala krav kan också bidra till att kommunen säkerställer att de varor och tjänster som köps in är etiskt producerade utifrån icke-diskriminering mellan kön eller skillnader i kulturell och etnisk bakgrund.

Ekonomiskt hållbar upphandling

Ekonomiskt hållbar upphandling innebär en effektiv användning av skattemedel och bidrar till att stimulera ett väl fungerande näringsliv, en variation av leverantörer, sund konkurrens, samt ekonomisk tillväxt som inte sker på bekostnad av människor eller miljö.

Ett sätt att jobba med ekonomiskt hållbar upphandling är att använda sig av livscykelkostnadsperspektiv (LCC). När man upphandlar med ett LCC-perspektiv inhämtas alla kostnader som uppstår under en vara eller tjänsts livslängd och inte bara inköpspriset utvärderas. Genom att titta på alla kostnader som uppstår kan man minska totalkostnaden för en vara eller tjänst. Ett exempel kan vara mer energieffektiv it-utrustning. It-utrustningen kanske kostar mer i inköp men leder till lägre elanvändning och enklare återvinning vid slutet av varans livslängd vilket kan ge en lägre totalkostnad trots ett högre inköpspris.

Strategiska ställningstaganden för hållbar upphandling i Salems kommun

Nedan listas ett antal strategiska ställningstaganden som kommunen ska ta hänsyn till i samband med upphandling. Vissa av ställningstagandena är lagkrav men Alla ställningstagandena är inte tillämpbara på alla upphandlingar men fungerar som ett övergripande ramverk att förhålla sig till i upphandlingar. Ställningstagandena är brett beskrivna och mer konkreta krav behöver ställas i respektive upphandling för att det ska ge en god effekt.

- Sträva efter att få fullgod konkurrens i alla upphandlingar där hållbarhetskrav ställs. Kommunen bör arbeta med RFI:er (Request for information) i de fall där en marknadsanalys behöver göras innan kravställning kan göras.
- Ställa krav så att offentlighetsprincipen och meddelarfriheten aldrig kompromissas bort i upphandlade avtal där de annars skulle vara tillämpbara i offentlig sektor
- Arbeta aktivt för att säkerställa goda, jämlika och jämställda arbetsrättsliga villkor, i större entreprenadupphandlingar och andra upphandlingar.
- Säkerställa att hänsyn tas till kostnader under hela livscykeln för upphandlade varor, tjänster och entreprenader.
- Upphandla varor och tjänster som uppfyller kraven för miljömärkning/certifiering. Miljömärkningar kan vara KRAV, Bra miljöval, TCO Certified, Swanen, EU Ecolabel, EU-lövet, FSC eller liknande likvärdiga (läs mer om hur man kravställer utifrån certifiering på intranätet).
- Undvika icke miljövänliga material i förpackningar och varor samt undvika engångsartiklar helt där det är möjligt. Om engångsartiklar behöver användas ska dessa i möjligaste mån vara producerade i nedbrytbara material.
- Använda internt och externt stöd vid kravställning som rör miljö och social hållbarhet (läs mer om detta på intranätet)
- Arbeta proaktivt med och utveckla former för att följa upp och kontrollera efterföljandet av ställda hållbarhetskrav.
- Eftersträva att inköpta varor och tjänster bidrar till en ökad delaktighet i samhället för alla, oavsett funktionsförmåga.
- Om möjligt, ställa krav på miljöinformation och miljöredovisning för enklare uppföljning.
- Upphandlingar ska bidra till måluppfyllnad av Salems kommuns övergripande mål.

Vilka stöd finns att få i samband med upphandlingar?

På intranätet finns mer info.

